

Výročná správa o vykonávaní Operačného programu Kvalita životného prostredia za rok 2019 ZHRNUTIE PRE OBČANOV

Globálnym cieľom Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP) je podporiť udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov, zabezpečujúce ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva.

Investičná stratégia OP KŽP svojím zameraním podporuje rozvoj dostupnosti a kvality environmentálnej infraštruktúry ako jedného z faktorov ovplyvňujúci úroveň rozvoja regiónov a životnú úroveň obyvateľstva a napomáhajúci sociálnej inklúzii, zároveň prispieva k inkluzívnemu rastu ako jednému z cieľov Stratégie Európa 2020.

- Návrh OP KŽP bol schválený uznesením vlády SR č. 175/2014 dňa 16. 04. 2014.
- OP KŽP bol schválený Európskou komisiou dňa 28. 10. 2014.

Príspevok z fondov EŠIF (v zmysle OP KŽP verzia 10.1) → takmer 3,06 mld. €

z toho: KOHÉZNY FOND → viac ako 1,861 mld. €

EURÓPSKY FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA → takmer 1,199 mld. €.

V rámci prioritnej osi 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry, na ktorú je vyčlenených 1,568 mld. €, sú podporované projekty zamerané napr. na zhodnocovanie odpadov, zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych vôd, úpravne vôd, zlepšenie stavu podzemných a povrchových vôd, zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov, zníženie znečisťovania ovzdušia a zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží.

Na prioritnú os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami, je vyčlenených 293 mil. € a sú podporované projekty zamerané na zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy.

V rámci prioritnej osi 3: Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy, na ktorú je vyčlenených takmer 244 mil. €, sú podporované projekty zamerané napr. na zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí, sanovanie zosuvov a zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí.

V rámci prioritnej osi 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, na ktorú je vyčlenených takmer 878 mil. €, sú podporované projekty zamerané napr. na podporu výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov, podporu energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch, zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov, zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou a rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom.

Na prioritnú os 5: Technická pomoc je vyčlenených 77 mil. €.

IMPLEMENTAČNÁ ŠTRUKTÚRA OP KŽP

Riadiaci orgán (RO)	Ministerstvo životného prostredia SR
Sprostredkovateľské orgány (SO)	Slovenská agentúra životného prostredia PO1, PO2, PO3 - ŠC 3.1.2
	Slovenská inovačná a energetická agentúra PO4
	Ministerstvo vnútra SR PO3 - ŠC 3.1.1, 3.1.3

Vyhlasovanie výziev a písomných vyzvaní

Od začiatku programového obdobia bolo **vyhlásených 78 výziev resp. vyzvaní v celkovej sume 3,236 mld. €, čo predstavuje 105,76 % alokácie OP KŽP**. V roku 2019 bolo vyhlásených 13 výziev resp. vyzvaní v celkovej hodnote 153,4 mil. € za zdroj EÚ.

Príprava a vyhlasovanie výziev na predkladanie dopytovo orientovaných projektov vychádza z harmonogramu výziev na príslušný rok (rok n), ktorý riadiaci orgán spracováva k novembromu predchádzajúceho roka (rok n-1).

Zazmluvňovanie projektov

Zazmluvnenie k 31.12.2019 dosahuje sumu 1,82 mld. €, čo predstavuje 60 % alokácie OP KŽP a celkovo bolo zazmluvnených už 1 707 projektov. V roku 2019 bolo zazmluvnených 372 projektov v hodnote 279,5 mil. €, čo predstavuje cca 9 % z alokácie OP KŽP. Nárast kontrahovania bol zaznamenaný na všetkých prioritných osiach, najvýraznejší nárast bol zaznamenaný na prioritnej osi 2 (17,5 % z alokácie prioritnej osi) a najnižší nárast bol zaznamenaný na prioritnej osi 3 (6,2 % z alokácie prioritnej osi).

Veľký projekt – fázovaný (projekt, ktorého celkové výdavky presahujú 50 mil. €)

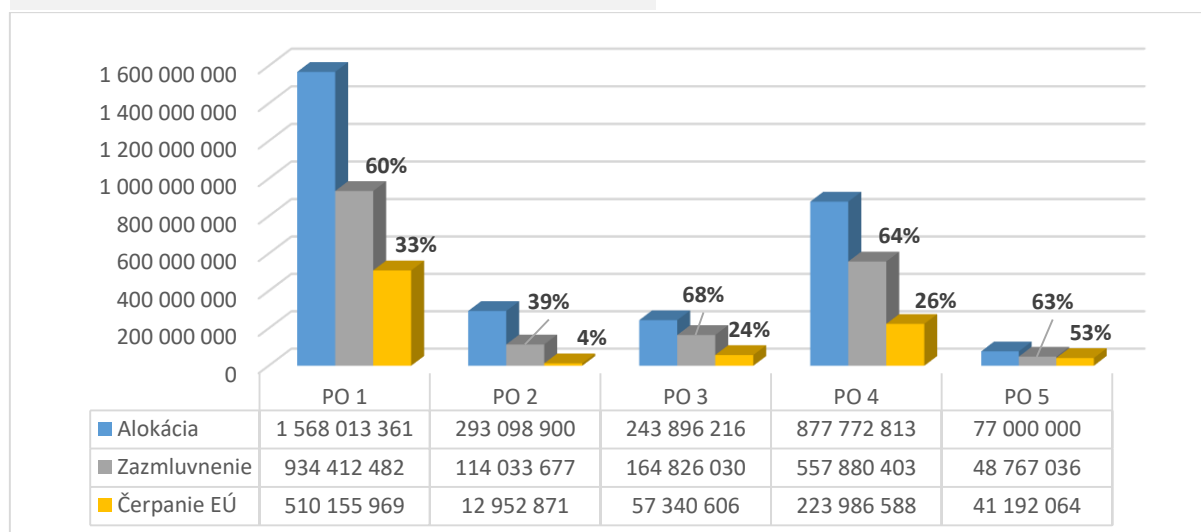
V rámci OP KŽP je implementovaný 1 veľký projekt, pričom ide o dofinancovanie II. fázy projektu „ČOV Sever“, ktorého I. fáza bola realizovaná z Operačného programu Životné prostredie. Fyzická realizácia projektu bola ukončená, avšak projekt ešte nie je finančne ukončený.

Národné projekty (projekty s vopred vymedzeným predmetom, ktoré realizuje vopred určený subjekt)

V rámci OP KŽP je implementovaných 8 národných projektov a na 1 národný projekt „Envirocentrum Dropie“ bolo v roku 2019 vyhlásené vyzvanie. Objem alokácie národných projektov predstavuje približne 4,6 % z celkovej alokácie OP KŽP, a to v sume cca 140,7 mil. € (EÚ zdroj). Celkovo je možné konštatovať, že národné projekty v rámci OP KŽP len dopĺňajú dopytovo orientované projekty, prostredníctvom ktorých budú vo významnej miere implementované ciele OP KŽP.

Na konci roka 2019 bolo podporených 1070 prijímateľov, t. j. došlo k uzatvoreniu zmluvy o nenávratný finančný príspevok, a konkrétne v roku 2019 bolo podporených 301 prijímateľov. V rámci implementácie OP KŽP evidujeme už 599 projektov, ktorých aktivity boli riadne ukončené.

Stav zazmluvnenia a čerpania (na úrovni EK) v EUR

Napĺňanie merateľných ukazovateľov

OP KŽP je dopytovo orientovaný program a jeho implementácia sa uskutočňuje prostredníctvom projektov predložených žiadateľmi, t. j. na základe dopytu žiadateľov. Stav zazmluvnených hodnôt merateľných ukazovateľov programu korešponduje so zameraním vyhlásených výziev a samotným dopytom, resp. pripravenosťou žiadateľov a dosahuje v priemere 63 % z cieľa na rok 2023. Skutočný stav napĺňania merateľných ukazovateľov programu zodpovedá času nevyhnutnému na riadnu implementáciu jednotlivých aktivít projektov a v rámci OP sú hodnoty merateľných ukazovateľov napĺňané v priemere na 28 % z cieľa na rok 2023. Dosahovanie hodnôt ukazovateľov programu zodpovedá finančnej implementácii OP, ktorá dosahuje 27,64 % čerpania z alokácie OP.

Ukážka stavu napĺňania vybraných ukazovateľov:

Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov: skutočný stav 85 881 t/rok

Novovybudované kanalizačné siete: skutočný stav 637 km

Zníženie produkcie emisií PM10: zazmluvnené 1 540 903 kg/rok

Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany: zazmluvnené 6 661 osôb

Plocha hydrogeologicky preskúmaného územia: zazmluvnené 84 080 ha

Plocha pokrytia územia zabezpečeného systémom včasného varovania: zazmluvnené 7 116 827 ha

Zníženie konečnej spotreby energie vo verejných budovách: skutočný stav 1 803 268 kWh/rok

Množstvo tepelnej energie vyrobenej v zariadení OZE: skutočný stav 166 MWh/rok

Informácia o komunikačných aktivitách

V rámci riadenej publicity sú pravidelne zverejňované oznamy na webových sídlach OP KŽP www.op-kzp.sk; MŽP SR www.minzp.sk; SAŽP www.sazp.sk; SIEA www.siea.sk a MV SR www.minv.sk, ako aj na sociálnej sieti Facebook (<https://www.facebook.com/opkzp/>).

Komunikácia v roku 2019 sa prevažne sústredila na širokú verejnosť a potenciálnych žiadateľov. Pre plnenie týchto cieľov boli realizované informačné a komunikačné aktivity s cieľom oslovenia najmä potenciálnych žiadateľov o nenávratný finančný príspevok, ako aj širokú laickú i odbornú verejnosť.

V roku 2019 riadiaci orgán (RO) spolu so sprostredkovateľskými orgánmi (SO) zrealizoval 13 informačných podujatí, ktorých sa zúčastnilo 563 účastníkov. RO zorganizoval 4 informačné semináre, Slovenská inovačná a energetická agentúra zorganizovala 5 informačných seminárov k vyhláseným výzvam na predkladanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok s cieľom informovať potenciálnych žiadateľov a Slovenská agentúra životného prostredia zorganizovala 3 informačné semináre pre zazmluvnených prijímateľov. RO a SO sa zúčastňovali priebežne počas roka rôznych podujatí, ako napr.: veľtrh Coneco Racioenergia, Deň otvorených dverí MŽP SR a veľtrh Aquatherm Nitra, na ktorých bol prezentovaný OP KŽP.

Hlavnou informačnou aktivitou v roku 2019 bola informačná kampaň, ktorá pozostávala z vysielania propagačných spotov v televízii, rádiu, online a na obrazovkách dopravných prostriedkov mestskej

hromadnej dopravy na celom území SR. Informácie potenciálnym žiadateľom sú priebežne počas celého roka poskytované telefonicky a písomne. V prípade zverejňovania výziev RO využil formu tlačových správ zverejnených na webovom sídle MŽP SR a článkov v odbornom časopise Enviromagazín.

RO za účelom efektívneho informovania k aktuálnym výzvam prevádzkuje Infolinku, prostredníctvom ktorej záujemcovia získavajú odborné usmernenie zo strany RO k otázkam týkajúcich sa oprávnenosti žiadateľa, aktivít, výdavkov, ako aj k správne vyplneniu žiadosti o poskytnutie NFP.

Príklady úspešne realizovaných projektov za rok 2019

Názov projektu: Zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu vo výrobe spoločnosti AGRO CS Slovakia, a. s.

Prijímateľ: AGRO CS Slovakia, a. s.

Realizácia projektu: 12/2017-12/2018

Náklady projektu (zdroj EÚ): 599 104,80 €

Výsledky projektu: Investíciou došlo k zmene výroby zameranej na produkciu výrobkov granulovaných hnojív vo forme peliet s vysokou pridanou hodnotou. Technológia spoločnosti je zameraná na spracovanie biologicky rozložiteľných odpadov a výrobu organických-minerálnych hnojív určených pre agrosektor a pestovateľstvo. Realizáciou projektu sa zvýšila kapacita pre zhodnocovanie a recykláciu odpadov na úroveň 10 000 t/rok.

Názov projektu: Rekonštrukcia horúcovodného napájača a rozvodov pre sídlisko Komenského Snina

Prijímateľ: Teplo GGE s. r. o.

Realizácia projektu: 7/2018-12/2018

Náklady projektu (zdroj EÚ): 780 913,70€

Výsledky projektu: Realizácia projektu prispela k zníženiu strát tepla v napájači a rozvodoch, k zníženiu prevádzkových nákladov na distribúciu, k zníženiu energetickej náročnosti pri distribúcii a k zníženiu ekologickej záťaže životného prostredia. Odhaduje sa ročné zníženie emisií skleníkových plynov o 172,2407 t ekvív. CO₂/rok.